

LIKABEHANDLINGSPLAN

Skolområde Frösön

Orrvikens skola/förskola handlingsplan

Nolltolerans!

Handlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget inom förskolan/skolan. Handlingsplanen innefattar arbetet att motverka alla former av kränkande behandling. Handlingsplanen omfattas av alla i förskolan och grundskolan inom Frösöns skolområde.

Vår ambition är att alla förskolebarn och elever skall trivas och känna samhörighet med skolans personal och tillsammans. Det är en av de viktigaste förutsättningarna, för att en god inlärning skall kunna ske. Ett gott samarbete mellan förskolan/skolan och hemmet är en annan viktig förutsättning för en positiv vardag för våra barn och ungdomar.

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Förskolan/skolans uppdrag	3-4
Syfte/mål	4
Definitioner	4-5
Organisation och ansvar	5-6
Kvalitetssäkring av Likabehandlingsplanen	6
Handlingsprogram för Orrvikens skola/förskola vid Diskriminering/kränkning/mobbning	7-8
Bilaga 1	9
Dokumentation vid all kränkande behandling	

Bakgrund

Från 2006-04-01 gäller lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Lagens syfte är att förtydliga skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet i skolan.

Med diskriminering menas när en person blir orättvist behandlad på grund av

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Dessa faktorer kallas för diskrimineringsgrunder.

Diskrimineringen är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av om det är fråga om direkt eller indirekt diskriminering. Lagen innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte förskolan/skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

Alla som arbetar inom förskolan/skolan skall;

- främja barns och elevers lika rättigheter samt motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder
- motverka annan kränkande behandling.

Förskolan och skolans uppdrag

Skollagen (SFS 1985:1100) 1 kap. 2 §:

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för människans egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom förskolan och skolan:

1. främja jämställdhet mellan könen samt
2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling som mobbning och rasistiska beteenden. (SFS 1999:886).”

Lpfö 98

”Förskolan skall uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg om individen och syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra skall stödjas.”

Flickor och pojkar skall i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla sina förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Alla som arbetar i förskolan skall;

- visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet.”

Lpo 94

”Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen skall i skolan utsättas för mobbning. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser”

Alla som arbetar i skolan skall;

- aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer eller grupper
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Syfte

Likabehandlingsplanens syfte är;

- att förebygga och på ett tidigt stadium upptäcka kränkande behandling av alla slag
- att tidigt reagera och vidta åtgärder mot kränkande behandling
- att ge kunskap i vad kränkande behandling är.

Målsättning

Att det råder ett lugnt och tryggt klimat mellan alla vid förskolan/skolan.

Att alla visar varandra ömsesidig respekt.

Att ingen utsätts för mobbning, sexuella trakasserier eller någon annan form av kränkande behandling.

Att alla elever/föräldrar och personal ska känna till denna handlingsplan.

Att alla barn/elever, föräldrar och all personal ska veta vem de ska vända sig till när de själva eller någon annan behöver hjälp.

Att vid varje enskilt fall bör en bedömning göras av hur allvarlig kränkning är och om anmälan till andra myndigheter ska göras.

Definitioner

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar kan utföras av och drabba såväl barn och ungdomar som vuxna.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Diskriminering

är ett övergripande begrepp och gäller kränkande behandling utifrån kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Kränkningar kan vara:

- fysiska (t ex slag, knuffar)
- verbala (t ex att bli hotad eller kallad hora eller bög)
- psykosociala (t ex utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t ex klotter, brev, e-post, sms och mms)

Mobbning

är när en eller flera personer systematiskt trakasserar en annan person fysiskt och/eller

psykiskt vid upprepade tillfällen under lång tid.

Fördomar

avser antipatier som bygger på felaktiga generaliseringar.

Främlingsfientlighet

avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristiska.

Homofobi

avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet.

Rasism

bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Sexuella trakasserier

avser kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet.

Organisation och ansvar

I lagen (även kallad **BEL**) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67) talas i 3 § om huvudmannens/rektors ansvar för att anställda följer sina skyldigheter när de handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget, d v s:

- Att upprätta en likabehandlingsplan som utvärderas inför varje läsår i förskolans/skolans kvalitetsarbete.
- Att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.
- Att motverka direkt och indirekt diskriminering enligt kriterier fastställda i lagen.
- Att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling.

Rektor har ansvaret för att lagen följs.

Rektor ansvarar också för arbetet att upprätta/revidera handlingsplaner, att förankra dessa och göra alla berörda delaktiga. Pedagoger, barn, föräldrar, elevhälsa liksom övrig skolpersonal skall involveras.

All personal i förskola/skola har...

... ett stort ansvar för att aktivt jobba förebyggande och agera vid kränkande behandling. Personal ska alltid ingripa när man ser barn/elever som bråkar eller använder nedlåtande kommentarer, miner eller liknande. Exempel på förebyggande åtgärder:

- Skapa positiva attityder genom ett kontinuerligt värdegrundsarbete.
- En god vuxenkontakt och ett fungerande rastvärdssystem skapar en trygg miljö.
- Genomföra gemensamma teman, projekt, idrottsdagar och trivselfrämjande aktiviteter.

Elever har...

... ett stort ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra elever. Som barn/elev på förskolan/skolan ska man respektera andra och visa hänsyn och gott omdöme. Det är viktigt att man funderar över hur man uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta detta.

Om du någon gång blir utsatt för mobbning, våld, hot eller kränkande behandling, ska du omedelbart kontakta en vuxen som du känner förtroende för. Detta gäller också dig som känner någon som är utsatt.

Föräldrar har...

... ett stort ansvar. Prata med ditt barn om mobbning. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfryst? Ta kontakt med förskolan/skolan om ditt barn berättar om mobbning.

Det är svårt att ta till sig att ens eget barn mobbar andra. Men om det är så måste du göra något åt det. Om du misstänker att ditt barn utsätter andra för kränkande behandling råder vi dig som förälder att göra helt klart för barnet att du inte accepterar detta och att du ser mycket allvarligt på ett sådant beteende. Även i detta fall ska du/ni kontakta förskolan/skolan.

Åtgärderna som vidtas skall dokumenteras, följas upp och utvärderas!

Handledning

Elevhälsoteam, EHT, finns som stöd för elever, föräldrar och personal. Elevhälsoteamen består av skolans rektorer, skolsköterska, kurator, skolpsykolog samt specialpedagoger.

Kvalitetssäkring av likabehandlingsplanen

Handlingsplanens innehåll förankras hos elever och föräldrar genom klassråd, elevråd och föräldraråd. Skolledning är ansvarig för att denna handlingsplan implementeras till alla intressenter.

För att säkerställa att arbetet mot mobbning och kränkande behandling sker på ett tillfredsställande sätt och att alla rutiner följs har vi på förskolan/skolan tagit fram följande punkter för att säkra kvaliteten i arbetet:

1. I början av läsåret informeras barn, elever, föräldrar och personal om vår likabehandlingsplan.
2. Arbetet med likabehandlingsplanen ingår som en del i skolans kvalitetsredovisning.
3. Utredning om kränkning följer alltid den dokumentationsmall som bifogas planen (bil 1).
4. Elevhälsoteamet följer upp arbetet kontinuerligt samt gör årlig utvärdering.
5. Enkäter görs kontinuerligt med barn/elever och föräldrar.
6. All nyanställd personal informeras om likabehandlingsplanen.
7. Varje läsår skall planen utvärderas på skol- och områdesnivå. Utifrån denna utvärderas revideras/kompletteras planen inför varje läsår.

Vår policy gällande polisanmälningar:

Polisanmälan sker alltid vid svårare fall av diskriminering och annan kränkande behandling. Rektor är ansvarig för ev. anmälan.

Handlingsprogram för Orrvikens skola/förskola vid diskriminering/kränkning/mobbning förskola, F-5

Den främsta målsättningen vi har är att varje elever/barn ska trivas och må bra under sin tid på skolan/förskolan. All personal och alla elever/barn har ett gemensamt ansvar för att detta mål ska uppfyllas. Alla ska respekteras för den man är, elev som vuxen. Det är viktigt att miljön upplevs som trygg.

Förebyggande åtgärder på vår skola/förskola

- All personal på skolan arbetar förebyggande, likabehandlingsteamet ansvarar för utredning av ärenden.
- Teamet består av rektor, spec pedagog, lärare, fritidspedagog, förskollärare från skogs resp sjösidan.
- Friendsrepresentanter från åk 3-5
- Elevråd
- Rastvärd/utevärd – alla personal ansvarar för alla barn vid behov dokumentation i rastbok
- Samarbete hem – skola - förskola
- Fadderverksamhet: Bl a åk 5 prao på förskolan och läsgrupper
- Enkäter – utvärdering av barnens arbetsmiljö
- Fortlöpande arbete t ex ”tjej/killsnack” och kompisamtal
- Klassråd/samlingar som kontinuerligt arbetar med trivsel ordningsregler som upprättas och följs upp som en stående punkt på klassrådsmötena.
- Se varje individ, stärka deras positiva sidor, skapa positiva attityder
- Utvecklingssamtal och föräldramedverkan
- Gemensamma ordningsregler för skolan

Åtgärder vid upptäckt av diskriminering/kränkning/mobbning:

- Misstänkt diskriminering/kränkning/mobbning rapporteras till respektive handledare/kontaktperson.
- Handledare/kontaktperson rapporterar inlämnade ärenden till likabehandlingsteamet snarast.
- Representanter från likabehandlingsteamet avgör vilka vidare åtgärder som bör sättas in.

Dessa kan vara av olika art

- Samtal med utsatt person genomförs av representanter från likabehandlingsteamet. Sedan görs kartläggning. Detta för att kunna bedöma vidare åtgärder.
- Samtal med ”förövaren/förövarna”, utsatt person/personer med ovan nämnda representanter och därefter med föräldrar (handledarens/kontaktpersons ansvar) när

- det är klarlagt att mobbning föreligger.
- Direkt polisanmälan.

Samtal med de inblandade dokumenteras alltid. Se bilaga1. Dokumentationen skall förvaras i arkivskåpet.

Metod för mobbningsamtal:

Innan samtalen genomförs. Det ska alltid vara två representanter från likabehandlingsteamet i samtalen (en antecknar och en ställer frågorna). **Viktigt att komma ihåg:** Samtalen sker under stark sekretess för att skydda alla inblandade. Alla inblandades föräldrar kontaktas då det föreligger mobbning. Inslag av diskriminering och eller trakasserier (alla former) är ofta en del av mobbningen. Nedan har vi valt att kalla dessa olika typer av utsatthet för mobbning för att få större förståelse och enkelhet i arbetet mot mobbning. Återkopplingen till elevens/barnens handledare/kontaktperson måste ske kontinuerligt i samtliga fall. Eftersom det är svårt att få alla detaljer i ett ärende långt tillbaka i tiden förordar vi att likabehandlingsgruppen koncentrerar sig på det som hänt den senaste tiden (två, tre veckor som exempel). Behövs det gå längre tillbaka är det andra instanser på skolan och utanför skolan som skall tillsättas.

- Samtal/kartläggning med den utsatte präglas av att denne alltid har tolkningsföreträde.
- Samtal/kartläggning med eventuella ”vittnen” till händelserna/händelsen.
- Det får inte råda några tveksamheter inför samtalen med mobbaren
- Samtal med mobbaren en och en utan att de har möjlighet att meddela varandra mellan samtalen. Kan innebära att flera vuxna behöver gå in där fler är inblandade. Representanter från likabehandlingsgruppen är de som gör intervjuerna. Samtalet präglas av stor respekt för eleven mobbaren med hög grad av tilltro till dennes förmåga att få slut på sin del av mobbningen
- Att mobbningen ovillkorligen måste upphöra!
- Uppföljning av likabehandlingsarbetet mot mobbning sker i form av samtal med såväl den mobbade som mobbare, samt ev. föräldrar, för att kontrollera om mobbningen verkligen har upphört. Dessa uppföljningstillfällen kan i förekommande fall ske vid flera träffar om så anses nödvändigt. I de fall likabehandlingsgruppen med den beskrivna arbetsgången inte lyckas uppnå syftet, kan samtalen ”trappas upp” genom rektor eller annan deltar i samtalen med mobbaren. Det är rektors ansvar att se till att arbetet fortgår till dess att mobbningen upphört.
- Utvärdering av likabehandlingsarbetet i varje enskilt fall är viktigt, för att kunna dra lärdom av negativa och positiva erfarenheter av det aktuella fallet. På detta sätt kan kvalitén på likabehandlingsarbetet upprätthållas.
- I de fall mobbningsteamet med den beskrivna arbetsgången inte lyckas uppnå syftet, kan samtalen trappas upp genom att rektor eller annan deltar i samtalen med mobbaren. Det är rektors ansvar att tillse att arbetet fortgår till dess att mobbningen upphört.

Utvärdering av likabehandlingsarbetet i varje enskilt fall är viktigt, för att kunna dra lärdom av negativa och positiva erfarenheter av det aktuella fallet. På detta sätt kan kvalitén på likabehandlingsarbetet upprätthållas.

Bil.1

Rubriker för de anteckningar som förs under arbetets gång Kränkning/mobbingärende Arkiveras i arbetslaget och hos rektor

Kartläggning

(Vad har hänt? När? Var? Skador: fysiska/psykiska? Vilken/vilka har blivit utsatt/utsatta?
Vilka vittnen finns?)

Datum.....

Närvarande.....

Samtal med den kränkte/mobbade

Datum.....

Närvarande.....

Samtal med mobbaren

Datum.....

Närvarande.....

Överenskommelse:

Eleven får en chans att berätta för föräldrarna om vad som har skett. Handledaren ringer föräldrarna på eftermiddagen eller dagen efter.

Uppföljning

Datum.....

Närvarande.....

Ansvarig / ansvariga utredare

.....

Åtgärder

(Åtgärdsprogram. Annan åtgärd. Uppföljning. Polisanmälan. Övrigt.)
Individnivå – gruppnivå – organisationsnivå

Datum.....

Närvarande.....